

СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Главен град: Скопје
Население: 2.125.971
БДП по глава на жител (ПКМ): \$14.900
Индекс за човекиот развој: Висок (0,759)
Слобода во светот: Делумно слободно (63/100)

ОДРЖЛИВОСТ НА ГРАЃАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ: 3.7

Според Преспанскиот договор потпишан во јуни 2018 година, Република Македонија го смени своето име во Република Северна Македонија, со што се реши долгогодишниот спор со Грција. Затоа, во јануари 2019 година Парламентот донесе одлука за уставни измени со кои службено се смени името на државата. Новото име стапи во сила во февруари 2019 година.

Преспанскиот договор го отвори патот за спроведување на процесот за пристапување кон Северноатлантската алијанса (НАТО) и за почеток на преговорите за влез во Европската Унија (ЕУ). Во февруари 2019 година дваесет и деветте земји членки на НАТО потпишаа пристапен протокол со Северна Македонија со кој оваа земја ќе стане триесеттата членка на Алијансата. Но во октомври 2019 година Франција побара од Европскиот Совет да воведо нов процес за проширување на ЕУ, со што стави вето за почеток на официјалните пристапни преговори на ЕУ со Северна Македонија и Албанија. Ова предизвика разочарување во земјата и неизвесност за нејзината иднина во ЕУ.

Целокупната одржливост на ГОи се подобри во 2019 година, односно, беа забележани умерени подобрувања во речиси сите сегменти на одржливост. Подобрувањата во правната рамка се должат главно на воведувањето фискални бенефиции и политики од страна на Министерството за финансии во декември 2018 година. Финансиската одржливост забележа скромно подобрување поради подобрувањето на достапноста на различните домашни извори на финансирање. Сепак, ГОи и понатаму се соочуваат со тешкотии во поглед на нивната финансиска одржливост и високиот степен на зависност од странски фондови. ГОи успешно се вклучија во сите процеси на креирање политики, а голем дел од нивните иницијативи беа прифатени од страна на надлежните органи, па на тој начин придонесоа за подобрување на застапувањето. ГОи го зголемија својот опсег и капацитети во делот давање услуги, а инфраструктурата за поддршка на секторот беше засилена со зголемениот број здружувања меѓу ГОи и неколку меѓусекторски партнерства. Јавниот углед на граѓанскиот сектор, исто така, забележа благо

подобрување, иако во медиумите имаше неколку случаи на негативно известување за ГОи. Организациските капацитети останаа стабилни.

Бројот на регистрирани ГОи се зголеми во 2019 година. Податоците од Централниот регистар на Северна Македонија (ЦРСМ) покажуваат дека во јуни 2019 година биле регистрирани вкупно 15.476 ГОи, за разлика од 2018 година кога имало вкупно 14.291 регистрирани ГОи. Сепак, сè уште постојат нејасноти во поглед на прецизноста, корисноста и навременоста на податоците за граѓанскиот сектор кои се достапни од ЦРСМ.

ПРАВНА РАМКА: 3.8

Правната рамка за дејствување на граѓанските организации во Северна Македонија беше умерено подобрена во 2019 година, како резултат на спроведувањето закони и политики донесени кон крајот на 2018 година. Исто така, во 2019 година беа спроведени помали позитивни промени во легислативата која ги засега ГОи.

Согласно Законот за здруженија и фондации (ЗЗФ) од 2010 година, регистрирањето и работењето на здруженијата и фондациите останува

широко достапно, брзо (се завршува во рок од пет дена) и исплатливо (чини помалку од 50 ЕУР). ЗЗФ и понатаму претставува јасна рамка за организациската структура, обврските за известување и за другите аспекти од работата на ГОи. Фирмите се изземени од плаќање трошоци за регистрација во ЦРСМ, па некои претставници на ГОи во 2019 година поднесоа барање до надлежните органи за изземање и на ГОи. Во моментот на пишување на овој извештај, надлежните органи сè уште немаа донесено одлука по ова барање. За разлика од минатите години, во 2019 не беа регистрирани случаи на вознемирување на ГОи од страна на државните институции.

Во 2019 година беа забележани неколку позитивни промени во правната рамка за дејствување на граѓанските организации. Во мај беше донесен новиот Закон за слободен пристап до информации од јавен карактер. Новиот закон ќе им овозможи на ГОи да ги спроведуваат своите активности поефикасно со тоа што ќе им овозможи навремен и бесплатен пристап до релевантните информации од јавен карактер. Законот за спречување и заштита од дискриминација, исто така, донесен во мај, ги подобри правната рамка и инструментите за промовирање и подобрување на еднаквоста и спречувањето дискриминација во земјата. Ова им е особено корисно на ГОи кои работат во областа на човековите права и еднаквоста.

Единствениот неповолен правен развој во 2019 година беа предложените амандмани на Законот за јавните собири со кои се поставува услов за поголем број луѓе (педесет наместо дваесет) за протест, што претставува ограничување на јавните собири, а исто така се ограничуваат и местата за одржување протести, како и дозволеното време за протест (од 06:00 до 23:00). По силната реакција од страна на ГОи, предлог-законот беше повлечен.

Во декември 2018 година беа усвоени амандманите на Законот за данокот на добивка, според кои приходот на ГОи (со исклучок на добивката од економските активности) повеќе не подлежи на данокот на добивка. Оваа промена почна да се спроведува во 2019 година.

Пристапот на ГОи до фондовите не претрпе промена во 2019 година. ГОи немаат правни ограничувања кога се работи за нивната можност за пристап до различни ресурси, меѓу кои и генерирањето приход и економските активности. Како правни лица, ГОи можат да конкурираат за јавни набавки. Исто така, имаат право да организираат кампањи за донации и дозволено им е да прифатат средства од странски донатори.

Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам донесен во 2018 година ги вбројува сите ГОи во високоризичната категорија правни лица, особено во поглед на донациите од високоризични земји. Според законот, сите правни лица, вклучително и ГОи, треба да ги објават своите „вистински сопственици“ и на одреден начин да ги чуваат податоците за нив, што предизвика проблеми за дејствувањето на ГОи. ГОи велат дека процесот на отворање банкарски сметки е многу долг, а на некои организации им биле ускратени банкарските услуги зашто некои нивни трансакции биле означени како сомнителни.

ГОи имаат пристап до правна помош од локални експерти, како на пример Македонското здружение на млади правници (МЗМП). Преку Програмата за правна помош и поддршка за застапување и одржливост на локални ГОи, финансирана од ЕУ во 2019 година, на пример, МЗМП обезбеди правна помош за приближно дваесет ГОи во врска со измените на нивните статuti и други слични правни активности. Националниот ресурсен центар кој има канцеларии во Скопје, Штип и Гостивар, исто така, обезбедува правна помош за граѓанските организации во земјата.

ОРГАНИЗАЦИСКИ КАПАЦИТЕТИ: 3.7

Организациските капацитети не претрпеа значителна промена во 2019 година, иако беше забележан поволен развој во поглед на проширувањето на членството, затоа што ГОи сè повеќе се залагаат за потребите и интересите на корисниците на нивните услуги и граѓаните. Како резултат на тоа, поединците сè повеќе ги препознаваат ГОи како механизми за остварување на своите права. Во 2019 година ова беше видливо, на пример, преку зголемениот број членови на ГОи кои работат на прашања поврзани со животната средина и правата на лезбиската, геј, бисексуална, трансродова и интерсексуална (ЛГБТИ) заедница.

ГОи имаат ограничен пристап до институционална поддршка, иако во 2019 година беше забележано подобрување во овој дел. Програмата Цивика мобилитас финансирана од Швајцарската агенција за развој и соработка (СДЦ), што ја спроведува Македонскиот центар за меѓународна соработка (МЦМС) и обезбедува институционални грантови за ГОи од 2014 година, додели четириесет и осум институционални грантови во периодот 2014-2018 година, а петнаесет грантови во 2019 година. Во 2019 година Делегацијата на ЕУ (ДЕУ) за прв пат додели девет оперативни грантови на ГОи.

Практиките на стратешко планирање во граѓанскиот сектор не претрпеа промена во 2019 година. Според Извештајот за транспарентност и одговорност на ГОи издаден од МЦМС во 2019 година, две третини од ГОи имаат стратешки планови. Развојот на стратешките планови во голема мера зависи од приоритетите и очекувањата на донаторите.

Внатрешните структури на управување на ГОи не претрпеа промена во 2019 година. Според Извештајот на ТАКСО за состојбата на овозможувачката околина и капацитетите на граѓанското општество за 2019 година, практиките на внатрешните структури на управување на ГОи не се соодветни, а во многу организации недостига јасно разграничување на улогите на нивните органи.

Состојбата со кадарот на ГОи забележа благо влошување во 2019 година. Според информациите добиени од ЦРСМ, бројот на вработените во граѓанскиот сектор се намалил од 1900 во 2018 година на 1645 вработени во 2019 година, што изнесува 0,29% од вкупната вработеност во земјата. Постојаната емиграција од земјата и недостигот од квалификуван кадар се дел од причините за намалување на бројот на вработените во ГОи.

ГОи сè уште се соочуваат со административни бариери за развивање волонтерски програми и со уште повеќе тешкотии кога станува збор за прифаќањето и работењето со странски волонтери. Исто така, некои поединци и државни институции сè уште гледаат на волонтирањето како можност за постојано вработување, а не како чин на човекољубие. Според Студијата за младите во Северна Македонија за 2018/2019 година, објавена од Фондацијата Фридрих Еберт-канцеларија Скопје, 80% од младите (од 14 до 29 години) никогаш не волонтирале. Околу 4,1% од оние што волонтирале, волонтирале во невладини организации, додека 3,3% волонтирале во младински организации. Според Светскиот индекс на донирање на Charities Aid Foundation за 2019 година, кој собира податоци за последните десет години, во просек само 8% од испитаниците во Северна Македонија изјавиле дека волонтирале во текот на последната деценија.

Состојбата со техничкиот напредок на ГОи во голема мера остана иста како и во 2018 година. Повеќето ГОи имаат пристап до интернет, како и модерна техничка

канцелариска опрема. Иако сè повеќе ГОи имаат свои интернет-страници, сепак друштвените мрежи остануваат примарна алатка за да се допре до што поголем број граѓани.

ФИНАНСИСКА ОДРЖЛИВОСТ: 4.1

Финансиската одржливост на граѓанскиот сектор забележа мало подобрување во 2019 година како резултат на скромното подобрување во поглед на достапноста на различни домашни извори на финансирање. Сепак, секторот сè уште се соочува со проблеми кога станува збор за долгорочно финансирање.

Општо земено, поголемите ГОи имаа пристап до долгорочно финансирање од страна на неколку донатори, додека поголемиот дел од ГОи зависат од еден или два донатора за краткорочно

финансирање. ГОи и понатаму во голема мера зависат од финансирањето од странските донатори. Според Извештајот за Северна Македонија за 2019 година од Матрицата за следење на овозможувачката околина за развој на граѓанското општество, 68,1% од анкетираниите ГОи добиваат средства од странски донатори. Домашното финансирање, иако е во пораст, сè уште е недоволно.

Во 2019 година немаше значајна промена во степенот на финансирање од странските фондови, иако неколку програми беа иницирани или проширени во текот на годината. Новата фаза на програмата Цивика мобилитас почна во 2019 година. Програмата ќе додели 3,5 милиони швајцарски франци (приближно 3,6 милиони долари) во грантови во период од четири години. На крајот од 2019 година ДЕУ им додели оперативни грантови на девет организации што работат во областа на антидискриминацијата, животната средина, правдата и владеењето на правото, антикорупцијата, образованието и борбата против насилниот екстремизам. Со цел да ги реши клучните реформски приоритети, во 2019 година УСАИД го пренасочи Проектот за граѓанско учество за поддршка на ГОи и институциите во три клучни области: владеењето на правото, антикорупцијата и транспарентноста. Другите донатори, како што се Британската амбасада, Амбасадата на Кралството Холандија и некои помали билатерални донатори, исто така, се сè уште присутни во земјата.

Според Анализата на финансиската поддршка на здруженијата и фондациите од Буџетот на Република Северна Македонија за 2019 година, издадена од Владата, вкупната сума на фондовите од централната власт за непрофитните организации во 2019 година изнесувала 12 милиони евра, речиси еден милион евра помалку од 2018 година. Министерството за труд и социјална политика и Агенцијата за млади и спорт

распределуваат најмногу средства за ГОи. Министерството за труд и социјална политика одвои над 151 милион денари (приближно 2,6 милиони долари) за финансиска поддршка на здруженијата и фондациите во 2019 година. Освен тоа, во 2019 година Владата донесе Одлука за распоредување на приходите од игрите на среќа и од забавните игри за финансирање на националните организации на лицата со хендикеп и нивните здруженија, здруженијата што се борат против семејното насилство и Црвениот крст на Република Северна Македонија. Со оваа одлука беа распределени 70 милиони денари (приближно 1,2 милиони долари). Исто така, Агенцијата за млади и спорт усвои Правилник за определување постапка и утврдување критериуми за доделување награди, кој беше изработен во консултации со ГОи.

Капацитетите на ГОи за собирање средства и понатаму се ограничени. Законот за донации и за спонзорства во јавните дејности нуди даночни олеснувања за поединци и фирми што даваат донации или спонзорства; но, постапките за да се добијат овие даночни олеснувања се многу комплицирани, па затоа нема голем ефект врз поединечните и корпоративните донации. Според Светскиот индекс на донирање на Charities Aid Foundation за 2019 година, кој обезбедува податоци за последните десет години, во просек 29% од испитаниците во Северна Македонија им донирале пари на добротворни организации.

Забележани се позитивни промени во развојот на филантропијата. На пример, во 2019 година е зголемен бројот на фирмите што побарале партнерство со ГОи преку услугите за поврзување на Здружението Конект. Исто така, преку проектот Промени за одржливост, спроведен од Здружението Конект во периодот од 2017 до 2019 година, ГОи кои се корисници на грантови успешно обезбедија дополнителна локална поддршка и формираа партнерства со други сектори (меѓу кои фирми, јавни институции и медиуми), а исто така и развија иницијални модели за локални донации.

2019 година не забележа значителна промена во степенот на вклученоста на ГОи во активностите за остварување приход. ГОи остваруваат приход преку одржување обуки, спроведување анкети, нудење стручно знаење или експертиза, или преку продавање продукти. Според Матрицата за следење, 41,1% од испитаните ГОи се вклучени во економски активности.

Финансиското управување на ГОи забележа благо подобрување во 2019 година. Како резултат на строгите барања за донаторите поради ревизиите и донаторската финансиска политика, ГОи ги подобрија своите политики за финансиско управување и ја зголемија својата транспарентност. Според Извештајот за транспарентност и одговорност на ГОи на МЦМС, 78% од ГОи изготвуваат финансиски планови, а 60% имаат прирачници за финансиско и административно управување.

ЗАСТАПУВАЊЕ: 3.2

Застапувањето на ГОи забележа подобрување во 2019 година како резултат на зголемената реакција на Владата кон активностите и мислењата на граѓанското општество.

Советот за соработка со и развој на граѓанското општество, кој беше основан во 2018 година, продолжи да ги промовира соработката и дијалогот со Владата и да го поттикнува понатамошниот развој на граѓанскиот сектор во државата. Советот се состои од триесет и еден член, меѓу кои шеснаесет претставници на ГОи и 15 државни службеници. Во 2019 година Советот беше многу активен и одржа десет седници за политиките значајни за ГОи, како што се јавното финансирање и вклученоста на ГОи во процесот на преговорите со ЕУ.

Во 2019 година граѓанскиот сектор забележа поголем степен на вклученост во процесите на донесување одлуки и соработката со локалните општини и централната власт. На локално ниво, ГОи придонесоа да се креираат и да се донесат неколку иницијативи и политики, како што се Стратегијата за развој на туризмот во Прилеп, Стратегијата за млади на Општина Крива Паланка, воспоставувањето систем за евалуација на општинските службеници во Свети Николе и Стратегијата за одржлив економски развој на Општина Штип.

На национално ниво претставниците на ГОи придонесоа со својата стручност и знаење како членови на работните групи кои изготвија различни закони и политики, како што се Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси и Законот за спречување и заштита од дискриминација. Во повеќе наврати општинските власти им делегираа одговорности на ГОи за давање услуги. На пример, Општина Битола делегираше одговорности за Битолското културно лето на Младинскиот културен центар, а правните клиници кои соработуваат со ГОи беа назначени да обезбедат правна помош согласно Законот за бесплатна правна помош.

ГОи, исто така, предводеа во застапувањата за прашања како што се заштитата на животната средина, антидискриминацијата и правата на ЛГБТИ-заедницата. На пример, граѓанските организации за животна средина иницираа неколку проекти со цел Владата да преземе мерки за намалување на загадувањето на воздухот. Откако Парламентот неоправдано го одложи донесувањето на Законот за спречување и заштита од дискриминација за осум месеци, приближно 100 здруженија, сојузи, фондации и мрежи на ГОи се здружија во јавното барање итно да се донесе законот. Резултат на овие напори беше донесувањето на законот во мај 2019 година. Националната мрежа против хомофобијата и трансфобијата ја организираше првата Парада на гордоста во Северна Македонија во јуни 2019 година. На овој настан учествуваа повеќе од илјада ЛГБТИ-активисти од целата земја и од регионот, како и претставници на Владата и на амбасадите, пратеници и јавни личности.

Зголеменото лобирање на ГОи доведе до промена на Законот за прекинување на бременоста и Законот за јавните набавки (за кој Владата прифати четириесет препораки од ГОи). Освен тоа, предлог-законот за лобирање беше повлечен откако ГОи го изразија своето противење. Според предлог-законот, ГОи и граѓанските движења ќе требаше да се регистрираат како лоби-организации или лобисти, со што ќе беа спречени директно да комуницираат со доносителите на одлуки, освен на состаноците за јавноста. Исто така, предлог-законот ќе им наметнеше финансиски тешкотии на ГОи затоа што ќе мораше да најмат лобисти што ќе ги претставуваат во случај самите да немаат капацитет да се регистрираат како лоби-организации. Освен тоа, ГОи регистрирани како лобисти најверојатно би изгубиле голем број донатори зашто многу од нив отворено забрануваат финансирање лобисти.

Во 2019 година ГОи продолжија да застапуваат за подобра правна и фискална рамка со цел да ја промовираат својата одржливост. Во мај МЦМС организираше национална конференција за јавното финансирање на ГОи. Премиерот и министерот за правда присуствуваа на конференцијата и се обврзаа да го подобрат системот за јавно финансирање на ГОи. Фондацијата Отворено општество Македонија (ФООМ) потпиша меморандум за соработка со Владата по ова прашање и изготви нова анализа. Процесот на реформирање на системот за јавно финансирање на ГОи се очекува да продолжи во 2020 година.

ДАВАЊЕ УСЛУГИ: 3.5

Давањето услуги од страна на граѓанскиот сектор забележа благо подобрување во 2019 година како резултат на зголемениот опсег и на можноста ГОи активно да даваат услуги во различни области. Најголем процент од услугите што ги даваат ГОи сè уште отпаѓа на социјалните услуги.

Согласно измените на Законот за социјалната заштита усвоени во мај 2019 година, здруженијата на граѓани сега можат да даваат општествени услуги. Затоа, многу ГОи го зголемија опсегот на услугите.

Во 2019 година Министерството за труд и социјална политика, на пример, поддржа нови проекти на ГОи во областа на социјалната заштита. Овие проекти вклучуваат услуги за децата бездомници, психолошка поддршка за децата во социјален ризик и пристап до безбедно засолниште за жртвите на родово базирано насилство засновано врз сексуална ориентација и родов идентитет. Исто така, во повеќе наврати, општинските власти делегираат одговорности на ГОи за давање услуги. На пример, Општина Битола делегираше одговорност за Битолското културно лето на Младинскиот културен центар, а правните клиници што соработуваат со ГОи беа назначени да обезбедат правна помош согласно Законот за бесплатна правна помош.

Граѓанскиот сектор беше поодговорен кон заедницата во 2019 година преку учеството во повеќе иницијативи од јавен интерес, особено во областите на заштитата на животната средина и социјалната заштита. На пример, граѓанската иницијатива „Не биди ѓубре“ организираше неколку настани низ целата земја за собирање ѓубре и чистење јавни простори. ГОи ги доставуваат и ги нудат своите публикации бесплатно на други организации, релевантни владини институции и на академската заедница. ГОи генерално даваат услуги без дискриминација.

Владата недоволно ја признава и ја почитува улогата на граѓанскиот сектор, иако многу ГОи даваат услуги што се одговорност на Владата. ГОи, исто така, обезбедуваат бесплатна експертиза на Владата и институциите во областа на јавните набавки и антикорупцијата. Освен Министерството за труд и социјална политика и Министерството за здравство кои имаат долга традиција на склучување договори со ГОи за давање услуги, владините институции немаат таква практика.

ИНФРАСТРУКТУРА НА СЕКТОРОТ: 3.0

Инфраструктурата за поддршка на граѓанскиот сектор беше благо подобрена во 2019 година, што првенствено се должи на зголемениот број мрежи и коалиции на ГОи, партнерства меѓу ГОи и други општествени чинители, како и зголемениот број достапни обуки.

Со фондовите од ЕУ, МЦМС управува три ресурсни центри, во Скопје, во Штип и во Гостивар, а ФООМ поддржува два центра, во Струга и во Струмица. Во 2019 година овие центри спроведоа повеќе обуки, ги зголемија капацитетите, споделуваа информации и даваа логистичка поддршка. Неколку локални организации и програми обезбедија финансиска поддршка за ГОи.

Според Извештајот од анкетата за идентификација на мрежите издаден од Граѓанскиот ресурсен центар, во Северна Македонија постојат шеесет и девет активни мрежи на ГОи. Проектот за граѓанско учество финансиран од УСАИД поддржа три мрежи со вкупно триесет и четири граѓански организации како членови: Платформата на граѓански организации за борба против корупцијата, Коалицијата „Сите за правично судење“ и Мрежата за фискална одговорност, одржливост и транспарентност (ФИСКАСТ). Се очекува новите грантови од Цивика мобилитас да го поттикнат развојот на дополнителни платформи.

ГОи покажуваат зголем интерес за меѓусебна соработка, комуникација и координација со цел да се постигнат резултати и да се избегне повторување на активностите. Некои од позитивните примери на соработка во 2019 година е најавеното објавување на Регистарот на професионални онлајн медиуми што беше изработен со заеднички труд на

ГОи, како и поддршката што ѝ ја даде Мрежа 23 на мрежата за антидискриминација за време на протестот пред Собранието на Северна Македонија, а во врска со донесувањето на новиот Закон за спречување и заштита од дискриминација. Платформата на граѓанските организации за борба против корупцијата, во соработка со Министерството за правда и членови на Владата и пратеници, го изготви новиот Закон за спречување на корупцијата и судирот на интереси што беше донесен во јануари 2019 година. Сепак, сè уште нема доволна координација меѓу донаторите, а тоа води до повторување на активностите на некои ГОи. Сè уште не постои механизам за систематско пренесување знаење од поголемите и поискусни ГОи на новите ГОи. Исто така, има простор за решавање на нивоата на моќ меѓу ГОи во рамките на мрежите за да се избегне доминантност на одредени мрежи на ГОи.

Во 2019 година се зголеми бројот на достапни обуки. Националните и локалните ГОи имаа пристап до бројни бесплатни обуки низ целата земја, а учесниците се избираа преку јавни и транспарентни процеси. Со поддршка од странски донатори, неколку поголеми организации, како што се МЦМС, ФООМ, МЗМП, Конект, Институтот за демократија Социетас цивилис (ИДСЦС) и ЦГК одржаа обуки на разни теми што се важни за работата на ГОи, како што се доброто владеење, институционалниот развој и зајакнувањето на капацитетите, односите со јавноста, донациите, транспарентноста и одговорноста, вмрежувањето, антикорупцијата, антидискриминацијата и влезот во ЕУ.

Во текот на годината беше забележан благ пораст на бројот на меѓусекторските партнерства, а граѓанските општества беа проактивни во бизнис-секторот. На пример, Здружението Конект продолжи да ја подобрува соработката во рамките на Клубот на одговорни бизниси, чија цел е да ги поврзе ГОи и фирмите заради спроведување активности од заеднички интерес. Позитивен пример на соработка со академската заедница е пилотирањето на програмата за владеење на правото од страна на ФООМ заедно со новоформираниот центар за истражување и други организации.

Советодавна група за антикорупција составена од повеќе чинители беше формирана како дел од проектот Зајакнување на интегритетот и намалување на корупцијата во јавниот и во приватниот бизнис-сектор, спроведен од страна на ЦГК во партнерство со Здружението Конект и Здружението на даночни советници на Република Северна Македонија. Советодавната група се состои од дваесет члена, меѓу кои и претставници на Стопанската комора и други бизнис-здруженија, меѓународни организации, претставници на Владата и ГОи. Сепак, општо земено, партнерствата меѓу ГОи и Владата се сè уште ограничени.

ЈАВЕН УГЛЕД: 4.4

Угледот на граѓанскиот сектор благо се подобри во текот на 2019 година, иако во медиумите повторно имаше неколку случаи на негативно известување за ГОи.

Медиумската покриеност на ГОи беше подобра во споредба со претходните години и во моментот е генерално позитивна или неутрална. ГОи сега ги признаваат медиумите како механизми за испраќање реакции за случувањата во земјата и начин да бидат слушнати од институциите. Медиумите ја признаваат стручноста на ГОи, што јасно се гледа од зголемениот број претставници на граѓански организации поканети да учествуваат во информативни програми и

телевизиски политички дебати. Сепак, кривичното дело во кое главни осомничени се раководителот на Специјалното јавно обвинителство, една телевизиска личност и двајца бизнисмени, негативно влијаеше на

јавниот углед на ГОи зашто се претпоставува дека еден од осомничените формирал хуманитарна граѓанска организација со цел да врши криминални активности. Овој скандал имаше негативна медиумска покриеност генерално за работата на ГОи, како во земјата така и надвор од неа, но најмногу од аспект на потенцијалната злоупотреба на хуманитарните граѓански организации за криминални цели.

Јавното мислење за ГОи беше благо подобро во 2019 година. Според публикациите на МЦМС, во 2019 година 45,8% од испитаниците имаат доверба во невладините (граѓанските) организации, особено во организациите што работат во областа на социјалната грижа, животната средина, човековите права и позицијата на жените и родовата еднаквост, за разлика од 2018 година кога тој процент изнесувал 43,5.

Перцепцијата на Владата за граѓанскиот сектор исто така умерено се подобри за разлика од минатите години, па Владата сè повеќе го гледа граѓанскиот сектор како партнер и поддржувач на владините политики. Бизнис-секторот е сè уште доста индиферентен кон ГОи, но фирмите сè повеќе покажуваат дека се подготвени да соработуваат и да формираат партнерства со ГОи.

ГОи, главно, ја информираат јавноста за активностите преку своите страници на друштвените медиуми. Во 2019 година соработката на ГОи со новинарите беше подобрена како резултат на генерално позитивната околина и наратив, намаленото незадоволство кон ГОи и зголемената доверба на граѓаните.

Саморегулирањето во рамките на секторот немаше значајна промена во 2019 година. Во 2018 година ЕУ поддржа проект за промовирање на одговорноста на ГОи. Во 2019 година проектот што беше спроведен од МЦМС и Балканската мрежа за развој на граѓанското општество (БЦСДН) поддржа седум организации и мрежи за подобрување на нивните политики, процедури, и ресурси за транспарентна, одговорна, праведна и недискриминирачка финансиска поддршка на ГОи, зајакнување на организациските капацитети, транспарентноста и одговорноста на ГОи, како и за подигнување на свеста за добро владеење и саморегулирање на граѓанскиот сектор. Според Извештајот за

транспарентност и одговорност на ГОи на МЦМС, најголем дел (89%) од ГОи изготвуваат финансиски извештаи, а 83% изготвуваат наративни извештаи. Сепак, речиси една третина од ГОи што ги изготвуваат овие извештаи, не ги споделуваат со пошироката јавност, иако тоа е законска обврска согласно Законот за здруженија и фондации.

Напомена: Мислењата искажани во овој документ се мислења на панелистите и проектните истражувачи и не секогаш се во согласност со ставовите на УСАИД или ФХИ 360.